

Hlavní vedoucí zotavovací akce

specifikum stanových táborů bez pevného objektu

Kapitola 12: Zajištění provozu

Před táborem – krátké shrnutí

- Hl. vedoucí je zodpovědný za hladný průběh tábora
- Nutná předtáborová příprava:
  - náležitosti ohledně ohlášení tábora na úřadech a institucích
  - zajištění personálu, rozdělení jejich rolí a povinností
  - sestavení rozpočtu akce
  - obstarání dostatku dětí
  - zajištění samotného tábořiště (postavení vs. pronajmutí)
  - dohodnutí se s majiteli pozemku a blízkých lokalit
  - obstarání jakékoliv dopravy na akci i v průběhu akce, řeziva a odběru pitné vody
  - zjištění nejbližší nemocnice, doktora, obchodu a sběrného dvora
  - vymyšlení táborové hry, připravení nezbytných rekvizit
  - promyšlení výletů do okolí, v případě putovního tábora přesné vymezení trasy a míst určených k přespaní
  - opatření táborového materiálu a vybavení, nakonec i nakoupení potravin (předzásobení) těsně před táborem

Provoz v průběhu tábora

- Organizace dne
- Zajištění formalit
- Zajištění bezpečnosti tábora
- Ochrana životního prostředí
- Dětské služby

I. Organizace dne

- Hlavní vedoucí:
  - Nutně nemusí velet celému dni
  - Role by měla být organizační
  - Musí umět rozdělit práci a úkoly, delegovat pravomoci, hlídat ideu tábora.
  - Autoritativní hlavní vedoucí vs. delegace pravomocí

a) Autoritativní hlavní vedoucí

- ostatní vedoucí jen „přísluhovači“, v dobrém slova smyslu, pomáhají při hrách rozhodcovat, starají se o jednotlivé skupinky, dobrou náladu a pohodu v táboře aj., nejsou nutně vedeni k tomu, aby sami iniciovali jakékoliv činnosti
- „hlavas“ to vždycky zvládne a jen on ví, co je nejlepší!
- zkušenosti velké, znalosti her nepřeborné – někdy sebevědomí přerostlé.
- řídí se pravidlem: „Co chceš udělat pořádně, udělej si sám.“
- nedají-li prostor mladším (musí si vedení osahat), může nastat problém – buď dříve (vyhasnutí hl. vedoucího - není zastupitelný) X později (zestárne, není komu předat oddíl)
- na táborech se toto pozná stejně tak jako při vedení oddílu v průběhu roku.

b-I) Delegace pravomocí

- Částečně - např. vedení celotáborovky, vedení jednoho dne apod.
- Kompletně - hlavní vedoucí jen dozoruje, praktických činností vyjma porad se neúčastní.
- **Vždy za hladký průběh dne zodpovídá hlavní vedoucí!** (i kdyby vedení dne předal někomu jinému)

b-II) Varianta – vedoucí dne

- vedení dnů se rozdělí mezi jednotlivé vedoucí
- vedoucí dne pracuje s plánem připraveným celým vedením, den však řídí on
- dbá na dodržování časů – od budíčku, po nástupy až po večerku
- rozděljuje úkoly mezi ostatní, celkově celý den organizuje
- většinou i řídí nástup včetně všech formalit
- princip dobrý, pokud je schopných vedoucích několik a o tuto důležitou pozici se tak mohou střídát
- **vedoucí dne nemusí znát všechna pravidla, rozhodcovat hry - musí ale umět tuto práci někomu zadat a hlavně myslet na to, co je potřeba připravit, koho kam poslat, musí stále sledovat hodinky**

Delegace pravomocí – organizace dne

- Každý den tábora se řídí denní plánem
- Funkce hlavního vedoucího při organizaci dne:
  - společně s ostatními vedoucími naplánuje následný den či dny
  - společně promyslí následnosti programu, jejich vhodnost zařazení (mj. problematika skupinové dynamiky)
  - nesmí se zapomenout na přípravnou a úklidovou fázi jakékoliv hry a činnosti (důvod časový i organizační)
  - potřeba propojit i potřebu zajištění jídla a pomoci služby
  - hlavní vedoucí ale nesmí ani opominout faktor neovlivnitelný – tedy počasí - **nutnost mokré varianty**
- Vedoucí je tedy schopen přesně rozdělit úkoly v průběhu celého dne
- Hlavní vedoucí má denně přehled od hospodáře tábora o celkovém stavu rozpočtu.

II. Zajištění formalit

- zdárný průběh tábora - hlavní vedoucí myslí na nutné formality
- například zajištění rezervace na prohlídku zámku, hradu či třeba vstupu do bazénu
- připravený seznam čísel na všechny tyto instituce a osoby

III. Zajištění bezpečnosti tábora

- Zajištění bezpečnosti na táboře - jedna z nejdůležitějších funkcí hlavního vedoucího.
- Všichni vedoucí musí mít potvrzení o zdravotní způsobilosti pro práci s dětmi a mládeží
- Na táboře nutný zdravotník - specifikace, náplň práce a povinnosti vyplývají z vyhlášky
- Zdravotník musí být při odjezdu dětí na tábor (vybírání prohlášení o bezinfekčnosti, vybírání léků dětí)
- Hlavní vedoucí zajistí preventivně bezpečnost na akci - na začátku tábora zařídí, aby se seznámili vedoucí se zdravotním stavem dětí, seznámí děti s bezpečnostními pravidly
- Při úrazu apod. se zjišťuje, jestli bylo vše řečeno, jestli vedoucí podnikl všechny kroky k minimalizaci nebezpečí
- **Všechny osoby (děti i vedoucí) musí být proškoleny**
- Pravidla jsou obsáhlá a často velmi svazující - výsadou vedoucího, že ví, kde je možno mírně slevit a tím připravit zajímavější hru a činnost (**nikdy však na úkor bezpečnosti ohrožující zdraví dětí**)
- Je nutné mít na paměti, že vedoucí zodpovídá za děti 24 hodin denně i v době své nepřítomnosti!

Bezpečnost na táboře

- Hlavní vedoucí zajistí táborového kuchaře - není nikterak mnoho svazován normami (Zdravotní průkaz - schopen práce s potravinami)
- Sestavení jídelníčku před konáním tábora (ideálně s hospodářem a zdravotníkem)
- Kuchař - důležitá osoba na táboře – (najezené dítě = šťastné), promlouvá do chodu dne
- Hladký průběh - kuchař nejezdí dopoledne na nákup
- Nutnost dodržení hygienických pravidel (vs. tábory do 30 dětí):
  - Pravidla vymezují práci a pohyb v kuchyni, práci zdravotníka, umístění a zabezpečení lékárny, karanténní stan (lůžko) dle počtu osob na táboře, uskladnění potravin, umístění záchodu, mytí a očistu dětí apod.
  - je dobrou vlastností hlavního vedoucího umět vyslat k hygieně příjemného a nekonfliktního vedoucího, mít zásobu kávy a rychle naplánovat změnu programu, vyslat děti s vedoucími mimo tábor 😊

Bezpečnost na táboře - příklady

- Bezpečnost ve stanu: teplo a světlo ve stanu
- Bezpečnost při výletu, výpravě do okolí: ideální počet dětí na jednoho vedoucího, po jaké straně a v kolika chodit silnici – pravidlo dvou nejzkušenějších vedoucích, chůze v noci a při snížených podmínkách - světla, odrazky...
- Bezpečnost při hrách: vedoucí znají perfektně terén, seznámí s ním i děti, vymezení území a času, místo srazu, případně signály
- Bezpečnost při nočních hrách: zvýšené nebezpečí úrazu (tma, únava a strach), nebuzení dětí, nestrašíme

Bezpečnost na táboře - příklady

- Bezpečnost při práci s nástroji: kontrola náčiní, dozor
- Bezpečnost souvislá s ohněm: bezpečná vzdálenost od lesa, rozhoduje vedoucí
- Bezpečnost v kuchyni: děti nesmí přijít do kontaktu s tepelně neupraveným masem, nesmí vykonávat činnost, kde hrozí popálení
- Bezpečnost při koupání: nutný dohled dospělého, počet vedoucích na počet dětí, kde a kdy se nelze koupat
- Bezpečnost při bouřce: vyhýbat se otevřeným pláním a osamělým stromům, krokové napětí
- Bezpečnost při střelbě: používáme maximálně luk, vzduchovku a prak, střílíme proti měkké překážce, zvýšená kázeň

IV. Ochrana životního prostředí

- Hlavní vedoucí umí pojmenovat ideu tábora – obsahuje ochranu ŽP
- Základní body vedoucí k šetrnému chování k přírodě obsahuje táborový řád, jednotlivé body jsou řečeny i při školení dětí
- Potřeba připravit veškeré vhodné podmínky
- Ekologický provoz tábor - např. zajiždění aut k tábořišti, samotné rozložení tábora (vliv staveb)
- Táborový život by měl být po všech stránkách šetrný ke zdrojům - zdroje přírodní i táborový materiál, šetření táborového materiálu šetří nejen táborový rozpočet.
- Ekologický aspekt vede i k hospodárnosti - třídění odpadů šetří náklady na dovoz odpadů
- K ekologickému chování patří i náplň všech táborů – úklid okolí tábořiště, držení stavu tábora stále v malebném duchu bez odpadků, ale i bez nečistot typu pilin a kusů klacků v tábořišti

V. Dětské služby

- **Služby v kuchyni** – předává se ráno nebo po poledním klidu: (nevýhoda druhé varianty)
- Dle typu tábora, počtu dětí apod. - počet dětí ve službě, celá družina vs. mix družin (pro a proti)
- Služba v kuchyni obsahuje úkony závislé na typu tábora, počtu služebníků, věku pracantů, zvyklosti oddílu, šikovnosti kuchaře...
- **Denní hlídky** - na ústupu
- **Noční hlídky** – počet dětí, čas hlídání
- Noční hlídka - svůj řád, předem všem řečené, jak se mají na hlídce chovat (průzkum, psaní do Knihy hlídek, buzení další hlídky, co s sebou, co dělat při poplachu...)
- **U hlídek i u služby je nutno pamatovat na bezpečnost. Řádné vysvětlení řádu hlídek i řádu služeb je povinností hlavního vedoucího.**

Závěrem

- Tábor nekončí odjezdem dětí z tábora
- Je třeba tábor zbourat (pokud není objednané kompletní tábořiště), zajistit odvoz věcí (myslet na usušení mokrých celt apod.), uskladnění a zabezpečení táborového materiálu
- Hlavní vedoucí uzavře tábor rozpočtově (po zaplacení poslední faktury) a v ideálním případě se sejde celý kolektiv a provede reflexi – což ulehčí přípravu a průběh zase dalšího tábora.